

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-376-7-3>

ABOUT THE LAWS AND RULES OF WAR AND RUSSIAN AGGRESSION IN UKRAINE

ПРО ЗАКОНИ І ПРАВИЛА ВІЙНИ ТА РОСІЙСЬКУ АГРЕСІЮ В УКРАЇНІ

Donchenko S. P.

*Doctor of Historical Sciences,
Professor,
Professor at the Department
of Sociology
Dnipro State Technical University
Kamyanske, Ukraine*

Донченко С. П.

*доктор історичних наук, професор,
професор кафедри соціології
Дніпровський державний технічний
університет
м. Кам'янське, Україна*

Війна – це завжди злочин. Війни бувають політичні, ідеологічні, економічні, торгівельні, ми будемо вести розмову про збройну війну, яка зараз відбувається в Україні.

До першої половини ХХ ст. війни не несли техногенної загрози: ядерної, атомної, нейтронної, біологічної, бактеріологічної або хімічної, то зараз військовий конфлікт може призвести до знищення не одного народу, а більшості населення Землі.

У ХІХ ст. з'являються нові технології: електрика, бойові гази, танки, літаки, військові лінійні кораблі, нові гармати, кулемет «Максим», було розщеплено ядро і отримана ядерна енергія тощо. Тобто, уже тоді виникли можливості знищення значної кількості населення Землі.

І саме у ХІХ ст. вперше заговорили про встановлення правил і законів війни на Женевській конвенції 1864 р., яка стосується хворих та поранених членів збройних сил та заборона певних видів зброї, які можуть спричинити надмірні страждання в результаті поранення.

Вперше бойові гази застосували під час Першої світової війни французькі війська, використовуючи проти німецьких військ гранати зі сльозогінним етилбromoацетатом у серпні 1914 р. Потім вже Німеччина використала хімічну зброю: «22 квітня 1915 року, німецькі війська випустили 168 тонн хлору. За різними підрахунками внаслідок газової атаки загинули та отруїлися від 3 до 15 тисяч чоловік. У травні 1915 р. німецькі війська атакували вже російські позиції. В результаті двох газових атак загинуло 25 тисяч чоловік.

12 липня 1917 року у битві поблизу Іпру Німеччина ввела в дію іприт – речовину шкірно-наривної дії, котра була названа «королем хімічної зброї». Тоді сили Великої Британії, – втратили 14000 чоловік, 500 з яких померли у перші три тижні. [1].

Використання бойових газів та інших шкідливих речовин отримало засудження у світі. Виникла потреба у законах війни. Женевська

конференція 1925 р. призвела до заборони хімічної зброї (токсичних газів) під час війни.

Після Другої світової війни Організація Об'єднаних Націй була створена як орган, який сприяв би підтримці міжнародного миру та безпеки. Сполучені Штати запропонували план Баруха в 1946 році щоб запровадити суворий міжнародний контроль над ядерним паливом, щоб запобігти глобальним перегонам ядерних озброєнь, але Радянський Союз відхилив пропозицію, і переговори провалилися.

Найважливішим правилом четвертої Женевської конвенції, як і всього міжнародного гуманітарного права, є захист цивільних осіб під час війни, зокрема під час окупації.

Цим та іншими правилами нехтують російські військові. Окупанти свавільно вбивають і катують цивільних, гвалтують жінок і дітей, навіть немовлят, розстрілюють лікарів, священнослужителів і журналістів.

Як розповідають очевидці: «Російський офіцер не може прийти і нікого не вбити, закатувати чи не згвалтувати... Військові РФ гвалтують цивільних не лише тому, що відчувають безкарність, але й тому, що згвалтування – це частина їхньої військової стратегії, заявила пані посол Великої Британії в Україні **Мелінда Сіммонс**. Жінок гвалтували на очах їхніх дітей, дівчат на очах у їхніх родин, як свідомий акт підкорення. Згвалтування є військовим злочином», – написала М. Сіммонс у Twitter. За повідомленням Денісової, у Бучі російські військові також згвалтували 11-річного хлопчика на очах його мами: «її прив'язали до стільця, щоб дивилася».

Прийняття постраждалих, часто робиться публічно – це характерна риса для випадків згвалтувань українців російськими військовими, які вже зафіксували правозахисники. Таким чином, військові роблять спробу психологічного тиску в цілому на Україну, кажуть експерти. Випадків згвалтувань дуже багато, але ми не про всі знаємо [2].

Під час російського вторгнення в Україну у 2022 році тисячі українських дітей були викрадені, депортовані до Російської Федерації та насильно усиновлені. Організація Об'єднаних Націй заявила, що звинувачення є «достовірними» і що російські сили відправляли українських дітей до Росії на усиновлення в межах масштабної програми. Вони примусово переселяли українських дітей без їхньої згоди, брехали їм, що їхні батьки відмовляються від них, а також русифікували їх, даючи їм російську мову, громадянство та всиновлення. Оцінки кількості українських дітей, депортованих до Росії, варіюються в сотні тисяч.

Відповідно до міжнародного права, включаючи Конвенцію про геноцид 1948 року, є підстави навмисної, спланованої політики, метою якої є знищення всієї або частини цільової групи – у цьому випадку української нації через її дітей – це може бути вказівкою до геноциду.

Окрім того, росіяни атакують медичні заклади, критичну інфраструктуру України, вбивають рятувальників, обстрілюють житлові

збудови та нищать культурні цінності, чинять насильство, викрадення і вбивства цивільних [3].

Атака й захоплення Чорнобильської та Запорізької атомних електростанцій поставила перед фактом, що Росія хоче перетворити їх на зброю, це є грубим порушенням Договору про нерозповсюдження ядерної зброї та Міжнародної Конвенції про боротьбу з актами ядерного тероризму та звичасвого міжнародного гуманітарного права. Окрім того, окупанти використовують фосфорні снаряди, бойові гази. Такі дії становлять екологічну загрозу для всього людства.

Іншим зобов'язанням у рамках третьої Женевської конвенції є дотримання прав військовополонених. Норми цього міжнародного договору забороняють фізичне та психологічне катування й негуманне поводження з полоненими, незалежно від дій, які вони вчиняли в минулому. Полонені мають право на їжу, воду, контакт із рідними.

Переважає більшість військових розповідає про те, що одразу по взятті в полон українських армійців б'ють, допитують із застосуванням фізичного насилля, кілька днів тримають у підвалі, ямі або в тимчасовому таборі для військовополонених. Після цього бранців розвозять по місцях постійного утримання – в колонії. Везуть у переповнених вантажівках, із зав'язаними очима та руками, без їжі, води, нерідко до них застосовують фізичне насильство. Потім полонених виводять із машин, біля яких на них чекає шеренга з російських спецпризначенців у повній бойовій готовності – з кийками та електрошокерами. Проходячи повз них, військовополонені зазнають нищівних, потужних і масованих ударів із боку російських військових, які б'ють їх по різних частинах тіла, використовуючи кийки та електрошокери. Найчастіше б'ють по спині і ногах. Жорстоку процедуру прийомки проходять усі, незалежно від віку, статі чи стану здоров'я. Її проходять навіть полонені з серйозними пораненнями, бойові медики і полонені з ампутаціями [4].

Часто допити супроводжуються тортурами, побиттям кийками та застосуванням електрошокеру, допоки той не розрядиться [4].

Жінки-військовослужбовиці в полоні мають утримуватись окремо від чоловіків, за ними має наглядати персонал жіночої статі, мають забезпечуватись їхні особливі санітарно-гігієнічні та медичні потреби.

Російські загарбники неодноразово вчиняли тяжкі злочини проти українських полонених, що є порушенням правил і звичаїв війни. Наприклад, українським бранкам голили голови, ще, за словами міністерки з питань реінтеграції, росіяни змушували їх роздягатися, не дозволяли сідати та принижували; відомо чимало випадків згвалтувань полонених і чоловіків, і жінок [3].

Література:

1. Бойові отруйні речовини. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D0%B9%D0%BE%D0>

%B2%D1%96_%D0%BE%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B9%D0%BD%D1%96_%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8 (дата звернення: 15.11.2023).

2. Українські жінки, згвалтовані російськими солдатами, намагаються перервати небажану вагітність. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/zhvaltuvannya-rosiyski-okupanty-aborty/31822417.html> (дата звернення: 15.11.2023).

3. Які закони та звичаї війни порушує Росія в Україні? Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://ukrainer.net/porusheni-zakony/> (дата звернення: 15.11.2023).

4. Відомо про 42 місця утримання українських військових на території РФ. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3726355-vidomo-pro-42-misca-utrimanna-ukrainskih-vijskovih-na-teritorii-rf-pravozahisniki.html> (дата звернення: 15.11.2023).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-376-7-4>

THE INFLUENCE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF DISTANCE EDUCATION

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВИТИ

Lavrynovych O. A.

*Candidate of Philosophical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Philosophy and Pedagogy
National Transport University
Kyiv, Ukraine*

Лавринович О. А.

*кандидат філософських наук,
доцент,
доцент кафедри
філософії та педагогіки
Національний транспортний
університет
м. Київ, Україна*

Однією з визначальних характеристик інформаційного суспільства є стрімкий розвиток і високі темпи впровадження інформаційних та комунікаційних технологій в усі сфери діяльності людини. Одним із пріоритетних напрямів є сфера освіти, зокрема дистанційна освіта. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це потужний засіб, що підтримує, доповнює та трансформує освіту, створює нові способи для навчання, обумовлює її безперервне вдосконалення. Пандемія COVID-19 пришвидшила впровадження ІКТ у сфері освіти, коли у зв'язку з